

Phenomenology of the Lived Experience of Single Girls Over 30 Years of Lifestyle Adoption

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Mahboubeh Gholami¹,
Amir Massoud Amir Mazaheri^{2*},
Mansour Haghghatian³

How to cite this article

Mahboubeh Gholami, Amir Massoud Amir Mazaheri, Mansour Haghghatian. Phenomenology of the Lived Experience of Single Girls Over 30 Years of Lifestyle Adoption. *Islamic Life Style*. 2021; 5(3):117-128

1. PhD student in Sociology, Social Groups, Islamic Azad University, Dehaghan Branch
2. Assistant Professor, Department of Social Communication, Islamic Azad University, Central Tehran Branch (Corresponding Author).
3. Associate Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University, Dehaghan Branch, Isfahan

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email:

amir.amir_mazaheri@iauctb.ac.ir

Article History

Received: 2021/05/31

Accepted: 2021/09/02

ABSTRACT

Marriage and family formation is one of the components of an acceptable lifestyle in life. Procrastination leads to undesirable consequences, and the breakdown of the institution of the family is one of these undesirable social harms. In order to compensate for these injuries, adoption in single girls over the age of 30 is a basic strategy. In this regard, the aim of this study was to identify the lived experience of single girls over the age of 30 from the lifestyle resulting from childbearing by phenomenological study. The statistical population of the study includes single girls over 30 years of age who have accepted child custody after the adoption of the law on custody in 2013 to March 2017 and the sampling was purposeful. The qualitative findings of the study showed that the analysis of 20 in-depth interviews from the participants led to the extraction of eleven sub-categories and four main categories. The main categories with their subcategories include: the quality of family relationships (changes in the individual's relationship with the family; a sense of responsibility towards the family; leisure activities); Social space of life (change in the level of social interactions, feeling of vitality and happiness, the scope of social communication); Physical health status (improvement of health status, analysis of health status) and self-satisfaction and life (changes in lifestyle after custody, providing sense and maternal need, no regret of accepting custody). Thus, the results indicate that girls with lived experience of childbearing have generally experienced different lifestyles, and the components of this lifestyle are different from those common in society.

Keywords: Adoption, Single Girls, Living Experience, Lifestyle, Phenomenology

پدیدارشناسی تجربه زیسته دختران مجرد بالای ۳۰ سال از سبک زندگی ناشی از فرزندپذیری

محبوبه غلامی^۱

دانشجوی دکتری، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

میر مسعود امیر مظاهری^{۲*}

استادیار، گروه ارتباطات اجتماعی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

منصور حقیقتیان^۳

دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

ازدواج و تشکیل خانواده یکی از مولفه‌های سبک زندگی مقبول در زندگی است. تعلق در امر ازدواج به پیامدهای نامطلوبی منجر می‌شود که از هم گسیختن نهاد خانواده یکی از این آسیب‌های نامطلوب اجتماعی است. برای جبران این آسیب‌ها فرزندپذیری در دختران مجرد بالای ۳۰ سال یک راهبرد اساسی است. هدف پژوهش حاضر شناسایی تجربه زیسته دختران مجرد بالای ۳۰ سال از سبک زندگی ناشی از فرزندپذیری است که بعد از تصویب قانون پذیرش حضانت در سال ۱۳۹۲ تا اسفند ماه ۱۳۹۸ اقدام به پذیرش حضانت فرزند نموده‌اند. نمونه‌گیری از نوع هدفمند بوده که فرایند نمونه‌گیری با انجام بیست مصاحبه عمیق به اشباع نظری رسیده است. یافته‌های پژوهش نشان داده که تحلیل ۲۰ مصاحبه عمیق از مشارکت‌کنندگان به استخراج یازده مقوله فرعی و چهار مقوله اصلی منجر شده است. مقولات اصلی به همراه زیر مجموعه‌های آنها شامل کیفیت روابط درون خانوادگی (تغییر در روابط فرد با خانواده؛ احساس مسئولیت در قبال خانواده؛ نحوه گذاران اوقات فراغت)؛ فضای اجتماعی زندگی (تغییر در سطح تعاملات اجتماعی، احساس سرزندگی و شادی، دامنه ارتباطات اجتماعی)؛ وضعیت سلامت جسمی (بهبود وضعیت سلامت، تحلیل وضعیت سلامت) و رضایت از خود و زندگی (تغییرات در سبک زندگی بعد از حضانت، تأمین حس و نیاز مادری، عدم پشیمانی از قبول حضانت) بوده است. بنابراین نتایج گویای این واقعیت است که دختران دارای تجربه زیسته فرزندپذیری عموماً سبک زندگی متفاوتی را تجربه کرده‌اند که مولفه‌های این سبک زندگی با معمول آن در جامعه دارای تفاوت است.

کلید واژه‌ها: پدیدارشناسی، تجربه زیسته، دختران مجرد، سبک زندگی، فرزندپذیری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۱۱

*نویسنده مسئول: amir.amir_mazaheri@iauctb.ac.ir

مقدمه

در شرایط اقتصادی امروز ایران با بالارفتن سن ازدواج دختران و پسران و عدم تمایل پسران به ازدواج و پذیرش مسولیت و از سوی دیگر با توجه به عرف جامعه در پیشقدم شدن پسران در امر ازدواج، حجم مجرد قطعی دختران بسیار زیاد شده و جوانان بسیاری علیرغم وضعیت اقتصادی و وجه اجتماعی ایده‌آل، موفق به ازدواج نشده‌اند. از طرف دیگر هر روز هم به تعداد کودکان بی سرپرست یا بد سرپرست در کشور روند صعودی داشته و ترکیب این مشکلات با همدیگر دامنه آسیب‌های اجتماعی را بیشتر می‌کند. یک راه حل کاربردی برای حل دو مشکل مجرد قطعی و کودکان بی سرپرست پذیرش حضانت فرزند برای دختران مجرد بالای ۳۰ سال است. با نظر به تصویب قانون پذیرش حضانت فرزند یا به عبارتی پذیرش کودک بی سرپرست به فرزند خواندگی برای دختران مجرد ۳۰ سال به بالا عملیاتی شدن این قانون در مراکز بهزیستی انجام شده است. حضانت و سرپرستی کودک از جمله امور حساس و پر اهمیت در حوزه نهاد خانواده به شمار می‌آید که انجام آن در مقطع خاصی از سن کودک بر عهده مادر است. پیداست که سرپرستی و تربیت کودک، سعی و زحمت فراوانی را مطالبه می‌کند [۱۵]. در همه قوانین کشورها قوانینی برای حضانت تدوین شده است. در برخی کشورهای مرفی والدینی که حضانت از فرزندان را پذیرفته‌اند قبل از پذیرش حضانت نیاز به دوره‌های آموزشی دارند. از این رو برای افراد قبل از پذیرش فرزند در خانواده‌های نروژی، نیاز به آماده‌سازی کامل والدین فرزندخوانده وجود دارد. بنابراین خانواده‌های فرزند خوانده به حمایت تخصصی نیاز دارند که متناسب با موقعیت خاص آنها باشد [۴]. همچنین در کشور برزیل معمولاً قوانینی برای متقاضیان فرزندپذیری وجود دارد که بر اساس آن معیارهای کلی در قالب برنامه‌هایی برای قبول شرایط فرزندپذیری ارایه شده است. با مطالعه در این حوزه مشخص شد که در این کشور معمولاً اولویت حضانت برای متقاضیانی است که کودک نوپای غیر معلول را با شرایط درمانی قابل قبول پذیرفتند و به دنبال آن اولویت حضانت برای متقاضیانی است که فرزندان سالم بزرگتر را پذیرفته‌اند. همچنین متقاضیانی که کودکان خردسال را با ناتوانی متوسط و شرایط درمانی قابل قبول پذیرفته‌اند در اولویت بعدی‌تر هستند و به دنبال آن متقاضیانی که نوجوانان سالم را پذیرفته‌اند قرار دارند و در نهایت اولویت متقاضیانی که کودک نوپای معلول و دارای شرایط بهداشتی خاص را پذیرفته‌اند در آخرین دسته‌بندی قرار دارند [۶]. در بسیاری از کشورهای توسعه یافته نیز مانند دانمارک، سوئد، هلند و استرالیا مسئولان و مقامات اجتماعی این کشورها دوره‌های آموزشی حضانت از فرزند را برای والدین متقاضی فرزندپذیری به صورت اجباری برگزار می‌کنند و ارزیابی چنین دوره‌هایی قبل از فرزندپذیری نشان می‌دهد که والدینی که در این دوره‌ها شرکت کرده‌اند، به طور کلی از این دوره‌ها رضایت دارند [۴].

در سال‌های اخیر، مسئله حضانت به گونه معضلی اجتماعی درآمده و مورد توجه بیشتری قرار گرفته است [۲۳]. مساله حضانت از کودک چالش‌های زیادی دارد. سطح اقتصادی خانواده‌ها در ایلات متحده یکی از چالش‌های اصلی آنها در مورد حضانت از کودکان

بزرگتر و رنگین پوست تقاضا دارد. همچنین درخواست‌های پذیرش حضانت کودکان معلول به شدت پایین است [۵].

در جامعه ایرانی در حال گذار از نظم سنتی به مدرن نیز با فزونی سن ازدواج دختران مواجه شده است و هر روز به تعداد مجردان قطعی افزوده می‌شود. از این رو با اهتمام به اهمیت خانواده به عنوان یکی از نهادهای مهم جامعه، در صورت هر گونه تغییر و تحول در جامعه، بالطبع تغییراتی در این نهاد نیز ایجاد خواهد شد. افزایش سن ازدواج دختران و بروز پدیده تجرد قطعی در بین آنان، از زمره این تحولات است که در نتیجه تغییرات کلان در سطح جامعه حادث شده است. پدیده افزایش سن ازدواج نه فقط در ایران، بلکه حتی در کشورهای توسعه یافته فراصنعتی مانند ایالات متحده آمریکا نیز مشاهده می‌شود، زمان ازدواج و تشکیل خانواده از عوامل مختلفی تأثیر می‌پذیرد. توسعه و نوسازی در دنیای جدید با تغییر سریع و قابل توجه شرایط اقتصادی و اجتماعی افراد، تغییر در زمان ازدواج و تأخیر آن به زمان‌های دورتر را موجب شده است. فروپاشی نظام‌های خانوادگی گسترده، جایگزینی اقتصاد تجاری و صنعتی به جای اقتصاد کشاورزی سنتی، پیچیده تر شدن تقسیم کار اجتماعی، گسترش تحصیلات همگانی و مشارکت بیشتر زنان در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی خارج از خانه، عواملی هستند که در تأخیر ازدواج نقش دارند [۲۱]. لذا در شرایط فعلی دختران مجرد بالای سی سال که موفق به ازدواج نشده‌اند به جهت تجربه حس مادری اقدام به پذیرش حضانت فرزند نموده‌اند که لازم است تجربه زیسته آنان در قالب کیفیت زندگی تحلیل شود تا از این طریق بتوان چالش‌ها و فرصت‌های این قانون نوپا در کشور را شناسایی کرد. چرا که پذیرش حضانت ناخودآگاه بر تمامی جنبه‌های زندگی دختران موثر واقع می‌شود و این روند می‌تواند در بالا بردن سطح کیفیت زندگی آنها مثرتر باشد. بنابراین این پژوهش با هدف پدیدارشناسی تجربه زیسته زنان مجرد بالای ۳۰ سال از پذیرش حضانت کودک یا فرزندپذیری به روش پدیدارشناسی انجام شده است.

تعریف مفهومی حضانت یا فرزندپذیری در لغت به معنای تربیت طفل و حفظ و نگهداری آن است و معنای اصطلاحی آن نیز از معنای لغوی جدا نگاشته است. در تعریف حضانت از کلمه تربیت استفاده شده است که ناظر به دو جنبه روحی و جسمی، مادی و معنوی است؛ به عبارتی حضانت اختصاص به پرورش جسمی ندارد [۱۳]. در تعریف مفهومی فرزندپذیری نیز عبارت است از اینکه شخصی، کس دیگری را که فرزند واقعی او نیست به فرزندى بپذیرد [۷]؛ و در اصطلاح یک عمل حقوقی است که موجب پیدایش رابطه فرزندى صوری میان دو شخص می‌شود [۱۶]. همچنین حضانت [با در نظر گرفتن رویه حقوقی] در لغت به معنای نگهداری و پروردن است [۸، ۱]؛ و در اصطلاح عبارت است از نگهداری مادی و معنوی کودک توسط کسانی که قانون مقرر داشته است؛ برخی از فقهای امامیه حضانت را چنین تعریف کرده‌اند: حضانت عبارت است از ولایت و سلطنت بر تربیت و متعلقات آن از قبیل نگهدار کودک، گذاشتن او در بستر، سرمه کشیدن، پاکیزه کردن و... بنابراین حضانت ناظر بر حمایت جسمی،

است و میزان درآمد در این کشور تأثیر منفی بر حضانت از کودک کان و فرزند پذیری دارد. از طرف دیگر افزایش جمعیت کودکان بی سرپرست نیز بر افزایش حضانت کودکان اثر دارد [۱۹]. علاوه بر این قبل از پذیرش حضانت کودک، آماده سازی والدین برای دریافت فرزند در خانواده خود یک کار مهم برای متخصصان کودک و خانواده است، چرا که مشکلات عاطفی و رفتاری کودک باعث ناراضی والدین فرزندخوانده بوده است که دریافت اطلاعات درباره فرزندپروری، آموزش صحیح بهداشت روان و خدمات مشاوره‌ای و پشتیبانی یکی از ابزارها و راهکارهای قابل پیش‌بینی برای کاهش تنش‌های ناشی از حضانت فرزند است [۲۰]. رفتار کودکان مورد حضانت قرار گرفته نیز به عنوان چالشی دیگر مورد توجه قرار گرفته و مهمترین پیش‌بینی کننده رفتار کودکان به فرزندى گرفته شده، سابقه منفی رفتار والدین جدید آنها قبل از فرزندآوری است [۱۲]. بر همین اساس سوء رفتار والدینی که تجربه کودک آزاری دارند بر رفتار کودکان مورد حضانت موثر بوده است.

در سال ۱۹۶۴ میلادی کنفرانس لاهه کنوانسیون در خصوص فرزندپذیری تدوین کرد که در سال ۱۹۶۵ به امضا رسید. این کنوانسیون به مسائلی مانند صلاحیت قضایی، انتخاب قانون حاکم و به رسمیت شناختن فرزند خواندگی‌های خارجی مربوط است. همچنین در سال ۱۹۹۳ نیز پیمان نامه ای در لاهه در مورد حمایت از کودکان و همکاری در زمینه فرزندپذیری میان کشورهای به امضا رسید که این پیمان نامه مشتمل بر یک مقدمه و هفت فصل و ۴۸ ماده است که کشورهای با اختیارات تام این پیمان نامه را امضا کردند. کشورهای که به پیمان نامه لاهه در خصوص همکاری و حمایت از کودکان در ارتباط با فرزندپذیری در کشور دیگر را تصویب کرده‌اند و یا به آن تا سپتامبر ۱۹۹۷ ملحق شده‌اند، شامل: آندورا، بورکینافاسو، کانادا، قبرس، کاستاریکا، دانمارک، اکوادور، فنلاند، مکزیک، نروژ، پرو، فیلیپین، لهستان، رومانی، سریلانکا، سوئد و ونزوئلا هستند [۱]. لازم به ذکر است که مقررات و الزامات فرزندپذیری کنوانسیون لاهه گزارش داده که در طی دهه گذشته در ایالات متحده تعداد فرزندان بی سرپرستی که به فرزندپذیری پذیرفته شده‌اند؛ به طرز چشمگیری کاهش یافته است [۲۴]. این به دلیل قوانین سخت گیرانه بین‌المللی بوده که کودکان را از کشورهای دیگر به دلایل غیرقانونی بودن و سودجویی نمی‌توانند تا سن بزرگسالی به کشور دیگر منتقل کنند [۳]. همچنین تا قبل از سال ۱۹۹۶ موردهایی از مرگ کودکان به فرزندگی گرفته شده در آمریکا گزارش شد که قوانین نگهداری و حضانت از کودکان را بسیار سخت گیرانه‌تر کرده است و توجه به این قوانین با هدف کاهش خطر آسیب به کودکانی که تحت حضانت قرار دارند، بسیار توصیه و تمرین می‌شود [۱۴].

قوانین فرزندپذیری یا حضانت از کودکان در کشورهای مختلف بسیار متفاوت است و حتی بسیاری از زنان دارای اختلال جنسیتی (ترنس) نیز که قابلیت باردار شدن ندارند، می‌توانند به فرزندپذیری اقدام کنند [۱۱]. و خود شرایط حضانت نیز دارای تفاوت‌های اساسی است، چرا که پذیرش حضانت کودک معمولاً برای کودکان سالم، کم سن و سال‌تر و سفیدپوست بیش از کودکان،

درج آگهی در روزنامه و اینترنت برای این امر مجاز است. این همان خرید و فروش کودک بوده که البته در کشور ما بر اساس قانون حمایت از کودکان و نوجوانان ممنوع بوده و انجام آن پیگرد قانونی دارد [۱۵، ۱۰].

- فرزندپذیری بین المللی ۵: در این روش فرزند خوانده و فرزندپذیر از دو کشور متفاوت هستند و کودک از یک کشور، به عنوان فرزندخوانده به کشور دیگر انتقال داده می‌شود. معمولاً در این شیوه هر دو یک نژاد، ولی با ملیتی متفاوت هستند.

- فرزندپذیری پیش از تولد ۶: برخی بر این عقیده اند که فرزنددار شدن، از طریق فناوری های جدید مثل تلقیح مصنوعی با روش های مختلف فناوری کمکی تولید مثل، یا تلقیح از طریق شخص ثالث نیز به نوعی فرزندپذیری محسوب می‌شود [۱].

مواد و روش ها

این پژوهش با تکیه بر رویکرد پدیدارشناسی به دنبال تحلیل تجارب زیسته یا تجارب دسته اول از زنان مجرد بالای ۳۰ سال از پذیرش حضانت کودک یا فرزندپذیری انجام شده است. پدیدارشناسی مطالعه تجربه زیسته یا جهان زندگی است و با عنایت به اینکه در این پژوهش محقق به دنبال توصیف تجارب افراد از پذیرش حضانت و تاثیر آن در کیفیت زندگی آنها است، از رویکرد پدیدارشناسی استفاده شده است. جامعه یا میدان مورد مطالعه در این پژوهش، شامل دختران مجرد بالای ۳۰ سالی است که بعد از تصویب قانون پذیرش حضانت در سال ۱۳۹۲ تا اسفند ماه ۱۳۹۸ اقدام به پذیرش حضانت فرزند نموده اند. در راستای نمونه گیری پژوهش از نمونه گیری هدفمند برای گزینش افراد مورد مصاحبه و از نمونه گیری نظری برای تشخیص تعداد افراد، تعیین محل داده‌های مورد نیاز و یافتن مسیر پژوهش استفاده شده است. اطلاعات جمع آوری شده محصول ۲۰ مصاحبه عمیق بوده است. به این نحو که بعد از ۲۰ مصاحبه اشباع نظری حاصل شد و مفاهیم و مقولات جدیدی از مصاحبه‌ها به دست نیامد. بعد از اتمام مرحله جمع آوری داده‌ها، مصاحبه‌ها بارها با دقت مطالعه و بازبینی شد و سپس کدگذاری از متن آنها صورت گرفت و هریک از کدگذاری‌ها، در یکی از مقوله‌ها و تم‌ها قرار داده شد. جدول آماری مشخصات مشارکت کنندگان در زیر ارائه شده است.

روحي و اخلاقي کودک است. از این رو از دیدگاه حقوق اسلام شخصی که حضانت کودک مسلمانی را بر عهده دارد باید شرایطی مانند حریت، اسلام، امین بودن و ... را دارا باشد [۱۸، ۱]؛ فرزندپذیری یا حضانت بر دو قسم است: فرزندپذیری کامل ۱ و فرزندپذیری ساده ۲؛ فرزندپذیری کامل نهادی است که در این نهاد میان فرزندخوانده از جهت حضانت و تربیت و ولایت و حرمت نکاح و توارث و استفاده از نام خانوادگی پذیرنده کودک با فرزند واقعی تفاوتی وجود ندارد. رابطه فرزندخوانده کامل با خانواده اصلی وی کاملاً قطع می‌شود؛ فرزندخوانده ساده فقط از برخی از مزایای واقعی بهره مند می‌شود. این نوع فرزندپذیری قابل فسخ است، رابطه کودک با خانواده اصلی وی قطع نمی‌شود [۹].

انواع دیگری از فرزندپذیری نیز وجود دارد که با توجه به روش فرزندپذیری و شرایط فرزندپذیری، والدین زیستی و همچون اشخاص فرزندپذیر، می‌توان فرزندپذیری را به انواع مختلف تقسیم نمود:

- فرزندپذیری موسسه‌ای ۳: این نوع فرزندپذیری از طریق موسسات انجام می‌شود به این صورت که کودکانی که والدینشان آنها را به این موسسه سپرده‌اند و یا به هر دلیلی بی سرپرست مانده‌اند و به این موسسات منتقل شده‌اند، به متقاضیان فرزندپذیر داده می‌شوند و در بیشتر موارد والدین زیستی و والدین فرزندپذیر ارتباط برقرار کرده تا بین آنها اطلاعات لازم مبادله شود؛ در ایران بیشتر موارد فرزندپذیری به این شیوه است و از طریق سازمان بهزیستی صورت می‌پذیرد. با این تفاوت که والدین واقعی کودک را به سمت بهزیستی واگذار نمی‌کند؛ بلکه این نوع واگذاری از طریق مراجع قضایی عملی می‌شود. البته در صد بسیار کمی از فرزندپذیرها در ایران به صورت غیررسمی به صورت غیررسمی، شفاف ۴ و مستقل نیز انجام می‌شود [۲۲].

- فرزندپذیری موسسه‌ای کودکان با نیاز خاص: این شیوه مخصوص کودکانی است که دارای شرایط ویژه هستند: مثل کودکان عقب مانده ذهنی و یا معلول یا کودکان دارای اختلالات عاطفی.

- فرزندپذیری مستقل: این نوع فرزندپذیری که به نوعی فرزندپذیری خصوصی است، به مواردی اطلاق می‌شود که در آن والدین زیستی و فرزندپذیر به طور مستقیم کودک را مبادله می‌کنند، البته در بیشتر مواقع این کار در ازای دریافت مبلغ زیادی پول انجام می‌شود؛ در بیشتر ایالات آمریکا این کار قانونی است و حتی

- 4 open adoption
- 5 international adoption.
- 6 prenatal adoption

- 1Plenary Adoption
- 2Simple Adoption
- 3 institutioanal adoption.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت کنندگان در پژوهش کیفی

ردیف	نام	جنس	سن	تعداد فرزند مورد حضانت	سطح سواد	وضعیت جسمی کودک
۱	خانم رضایی	زن	۵۵	۱	لیسانس	سالم
۲	خانم شهبازی	زن	۴۷	۱	فوق لیسانس	سالم
۳	خانم فتحی	زن	۴۰	۱	فوق لیسانس	سالم
۴	خانم رازی	زن	۴۹	۱	فوق لیسانس	سالم
۵	خانم رحمانی	زن	۴۹	۱	لیسانس	سالم
۶	خانم رفعتی	زن	۵۱	۱	لیسانس	سالم
۷	خانم فرح آبادی	زن	۵۱	۱	لیسانس	سالم
۸	خانم بیات	زن	۴۴	۲	لیسانس	بیمار
۹	خانم مهینی	زن	۵۱	۱	لیسانس	سالم
۱۰	خانم کیان	زن	۵۶	۱	لیسانس	سالم
۱۱	خانم مرادی	زن	۴۲	۱	فوق لیسانس	بیمار
۱۲	خانم جعفری	زن	۵۰	۱	لیسانس	سالم
۱۳	خانم صدیقی	زن	۵۵	۱	لیسانس	سالم
۱۴	خانم کمالی	زن	۵۲	۱	لیسانس	سالم
۱۵	خانم ستوده	زن	۵۷	۱	لیسانس	سالم
۱۶	خانم شاهانی	زن	۵۲	۱	فوق لیسانس	سالم
۱۷	خانم فتاح	زن	۴۵	۱	فوق لیسانس	سالم
۱۸	خانم عاشوری	زن	۴۸	۱	فوق لیسانس	سالم
۱۹	خانم نائیبی	زن	۴۷	۱	لیسانس	سالم
۲۰	خانم حمیدی	زن	۴۸	۱	لیسانس	سالم

یافته‌ها

توسط محقق از کا می کند و به این روش راهکاری عملی در رویارویی مستمر عینیت و ذهنیت می‌گشاید. بر همین اساس محقق در توصیف پدیده فرزندپذیری دختران مجرد بر اساس گفته‌های پاسخگویان، عینیت محسوس پدیده را کنار گذاشته و از پاسخگو خواسته، خود بر اساس تجربیات فردیش، از زندگی و تجربه زیسته از فرزندپذیری به بحث گذارد و نتایج تحلیل مباحث مقولات زیر هستند.

اساس تحلیل در پژوهش‌های پدیدارشناسانه بر مبنای توصیف عمیق صورت می‌گیرد، توصیفی که در آن آگاهی محقق از پدیده ظاهر می‌شود این توصیف از طریق معنا بخشی ارادی پدیدارها در آگاهی و فهم محقق اکتساب خواهد شد. این آگاهی و فهم به صورت بلافصل و از طریق تقلیل پدیدارشناسی و نیز از طریق دریافت جوهره و ماهیت پدیدارها انجام‌پذیر است. بنابراین پدیدارشناسی در توصیف، نه بر عینیت محسوس پدیده و نه بر ذهنیت صرف محقق که بر عینیت آگاهی دریافت شده از طریق ماهیت پدیده

جدول ۲. مقولات اصلی و فرعی استخراج شده از تجربه‌زیسته زنان مجرد از پذیرش حضانت کودک یا فرزندپذیری

مقولات اصلی	مقولات فرعی
کیفیت روابط درون خانوادگی	تغییر در روابط فرد با خانواده؛ احساس مسئولیت در قبال خانواده؛ نحوه گذاران اوقات فراغت
فضای اجتماعی زندگی	تغییر در سطح تعاملات اجتماعی، احساس سرزندگی و شادی، دامنه ارتباطات اجتماعی
وضعیت سلامت جسمی	بهبود وضعیت سلامت، تحلیل وضعیت سلامت
رضایت از خود و زندگی	تغییرات در سبک زندگی بعد از حضانت، تامین حس و نیاز مادری، عدم پشیمانی از قبول حضانت

سازمان بهزیستی، توانایی بر عهده گرفتن حضانت فرزندان دختر را دار ند بر کیفیت روابط درون خانوادگی آنها به عنوان یکی از شاخص های عینی کیفیت زندگی تاثیرگذار بوده است. بر اساس

کیفیت روابط درون خانوادگی داده های حاصل از متن مصاحبه نشان می‌دهد که پذیرش حضانت فرزند توسط دختران مجردی که طبق شرایط مشخص شده از سوی

به عبارتی می‌توان گفت که سطح رفت و آمد و صمیمیت بین اعضا افزایش یافته و افراد مثل قبل وظایف خود در قبال پدر و مادر را انجام می‌دهند و عده‌ای هم با وجود بیان بهبود روابط درون خانوادگی و ایجاد صمیمیت بیان نموده‌اند که نمی‌توانند مثل قبل به انجام تکالیف و مسئولیت‌های خود در قبال خانواده بپردازند و از سویی هم کمتر برای انجام علاقه‌مندی‌های خود در اوقات فراغت خود زمان دارند و همینطور بر عکس و در نهایت اینکه عده‌ای بیان داشته‌اند که کیفیت روابط درون خانوادگی آنها از نظر سه مفهوم روابط افراد با هم و احساس مسئولیت و گذران اوقات فراغت روندی نزولی و منفی داشته است. با توجه به روند انجام مصاحبات در تمامی مفاهیم و تم‌ها اشباع نظری به دست آمد. فرایند شکل دهی به کدهای استخراجی در جدول زیر نشان داده شده است.

تحلیل مصاحبه‌های انجام شده در این بخش، اصلی‌ترین مقوله مستخرج از یافته‌ها «کیفیت روابط درون خانوادگی» بود که خود شامل ۳ برج‌سب مفهومی «تغییرات (مثبت و منفی) در روابط فرد با خانواده»، «تغییرات (مثبت و منفی) در احساس مسئولیت فرد در قبال خانواده» و «نحوه گذران اوقات فراغت» گردید. تمامی مشارکت‌کنندگان در پژوهش، تجربه تغییرات در کیفیت روابط درون خانوادگی را داشتند. در همه موارد افرادی که با آنها مصاحبه شده بود هم از جنبه‌های مثبت و هم از جنبه‌های منفی تغییرات کیفیت روابط درون خانوادگی خود صحبت می‌کردند؛ به صورتی که در بسیاری از پاسخگوها اعلام داشته‌اند که روابط درون خانوادگی آنها هم از نظر تغییرات ایجاد شده در سطح روابط بین خود با خانواده اصلی و هم از نظر احساس مسئولیت در قبال خانواده خود و همینطور برنامه ریزی جهت گذران اوقات فراغت و تغییرات مثبت آن با وجود پذیرش حضانت بهبود یافته و

جدول ۳. کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی کدهای مفهومی برای مقوله کیفیت روابط درون خانوادگی

مقوله اصلی	کدهای مفهومی	کدهای ثانویه
		جنبه مثبت: -ایجاد صمیمیت بین من و خانواده -بهبود روابط -همراهی و پشتیبانی خانواده ام در تربیت فرزندم. -حمایت بیشتر خانواده از من نسبت به قبل.
	تغییر در روابط فرد با خانواده	جنبه منفی: - اختلاف با خانواده بر سر پذیرش حضانت - اختلاف با خانواده بر سر پذیرش حضانت بچه بیمار -جدایی و قطع ارتباط با خانواده.
		جنبه مثبت: -عدم تغییر وظایفم در قبال خانواده نسبت به قبل -رسیدگی همزمان به فرزندم و پدر و مادرم
	کیفیت روابط درون خانوادگی	جنبه منفی: -نبود فرصت کافی برای رسیدگی به والدین. -کاهش رسیدگی به خانواده. -کاهش احساس مسئولیت در قبال خانواده نسبت به قبل.
		جنبه مثبت: -همانگ نمودن و تنظیم اوقات فراغتم با فرزندم. -پرداختن به علاقه‌مندی‌هایم در اوقات فراغتم.
	نحوه گذران اوقات فراغت	جنبه منفی: -نبود زمان کافی برای انجام علاقه‌مندی‌ها در اوقات فراغتم. -تمام اوقات فراغتم در اختیار فرزندمه.

فضاهای اجتماعی مانند میادین شهر یا پارک‌ها اماکن عمومی محسوب می‌شوند. جاهای دیگر مانند فضاهای خانوادگی، وب سایت یا مراکز خرید متعلق به بخش خصوصی هستند، نیز جزو فضای اجتماعی محسوب می‌شوند و فضای اجتماعی استعاره‌ای برای تجربه زندگی اجتماعی است. بنابراین داده‌های کیفی حاصل از متن مصاحبه نشان می‌دهد که فضای اجتماعی

فضای اجتماعی زندگی
فضای اجتماعی فضای زندگی اجتماعی شهروندان است که در این فضا به صورت واقعی و حتی مجازی با هم تعامل و ارتباط دارند. همچنین فضای اجتماعی یک مکان فیزیکی یا مجازی از جمله یک مرکز اجتماعی، رسانه‌های اجتماعی آنلاین یا دیگر محل تجمع که در آن مردم گرد هم می‌آیند و تعامل می‌کنند. برخی از

زندگی، بهبود وضعیت روحی، کاهش استرس و نگرانی و به تبع رهایی از تنهایی و افسردگی و افزایش انگیزه است، در زندگی جامعه هدف افزایش یافته، که همین بیانگر افزایش سطح نشاط اجتماعی آنها بوده است. در نهایت دامنه ارتباطات اجتماعی نیز شاخصی تعیین کننده در مورد پذیرش حضانت فرزند توسط دختران مجرد بوده است. تمامی مشارکت کنندگان در پژوهش، تجربه افزایش و کاهش فعالیت اجتماعی در زندگی شان را بعد از قبول حضانت داشتند. در بسیاری از موارد افرادی که با آنها مصاحبه شده بود از افزایش فعالیت اجتماعی خود صحبت می کردند؛ به عبارتی با ورود فرزند به زندگی آنها، ارتباطات با دوستان در قالب تماس و دیدار و ملاقات در زندگی جامعه هدف افزایش یافته، که همین بیانگر افزایش سطح فعالیت اجتماعی آنها بوده است. از سوی دیگر مواردی همچون کاهش ارتباطات با دوستان، احساس دل‌تنگی برای دوستان و روابط گذشته و نبودن در جمع دوستان بیانگر کاهش سطح فعالیت اجتماعی افراد جامعه شده است. با توجه به روند انجام مصاحبات در تمامی مفاهیم و تم‌ها، اشیاع نظری به دست آمد که در زیر به نمونه های از مصاحبات انجام شده که در بردارنده توضیحات فوق است، اشاره شده است:

زندگی در این پژوهش شامل مقوله‌هایی مانند تغییر در سطح تعاملات اجتماعی، احساس سرزندگی و شادی و دامنه ارتباطات اجتماعی است. بر همین مبنا این فضا تعیین کننده پذیرش حضانت فرزند توسط دختران مجرد بوده است. تمامی مشارکت کنندگان در پژوهش، به نحوی تجربه تغییرات در سطح فعالیت های اجتماعی خود را داشتند. در همه موارد افرادی که با آنها مصاحبه شده بود هم از جنبه های مثبت و هم از جنبه های منفی تغییرات در سطح فعالیت های اجتماعی خود صحبت می کردند؛ به صورتی که در بسیاری از موارد، پاسخگوها اعلام داشته اند که پذیرش حضانت فرزند باعث افزایش سطح تعاملات اجتماعی و در نهایت افزایش سطح فعالیت اجتماعی آنها شده و بسیاری دیگر نیز بیان داشته اند که پذیرش حضانت فرزند باعث کاهش سطح فعالیت های اجتماعی و حضور زنان در جامعه گردیده است. در مورد احساس سرزندگی و شادی نیز داده های کیفی حاصل از متن مصاحبه نشان می دهد که پذیرش حضانت فرزند توسط دختران مجرد بر سطح نشاط و شادی آنها به عنوان یکی از شاخص های ذهنی کیفیت زندگی تاثیرگذار بوده است. در همه موارد افرادی که با آنها مصاحبه شده بود از افزایش نشاط اجتماعی خود صحبت می کردند؛ به عبارتی با ورود فرزند به زندگی آنها، احساس سرزندگی و شادی را که برگرفته از افزایش امید به

جدول ۴. کدگذاری ثانویه و شکل دهی کدهای مفهومی برای مقوله فضای اجتماعی زندگی

مقوله اصلی	کدهای مفهومی	کدهای ثانویه
		جنبه مثبت:
		- افزایش سطح فعالیت اجتماعی به واسطه فرزندم.
		- فعالیت در انجمن های مختلف (خیریه، حمایت از محیط زیست و ...)
		مثل قبل.
		- همراهی دخترم در جشن ها و مهمانی های دوستانه و اقوام.
		- شرکت و فعالیت در انجمن های بهزیستی مثل قبل.
		- با وجود برنامه ریزی، فعالیت اجتماعی تغییری نکرده.
		- هیچ یک از فعالیت هام مختل نشده و به شکل بهتری می توانم آنها را مدیریت کنم.
	تغییر در سطح تعاملات اجتماعی	جنبه منفی:
		- کاهش ارتباطات گروهیم با دوستان و همکارانم.
		- جایگزینی تماس تلفنی به جای ملاقات حضوری.
		- محدود شدن سطح فعالیت های اجتماعی و گروهی.
		- عدم فرصت کافی برای فعالیت های انجمنی مثل قبل.
		- رهایی از تنهایی و افسردگی.
		- افزایش امید به زندگی.
		- افزایش انگیزه و هدفمندی.
		- بهبود وضعیت روحی.
		- سرحال و سرزنده بودن.
		- کاهش استرس و نگرانی.
		- احساس خوشبختی.
		- شکرگذاری از خدا (بابت هدیه اش).
	احساس سرزندگی و شادی	جنبه مثبت:
	دامنه ارتباطات اجتماعی	

- ارتباط تلفنی با دوستان و اقوام و همکاران.
- ارتباطم به قوت قبل مانده(قبل از حضانت).
- افزایش ارتباطم(حضوری وهم تلفنی) با دوستان، اقوام و .. به خاطر دخترم.
- جایگزینی تماس تصویری بجای ملاقات حضوری.

جنبه منفی:

- رابطه ام با دوستان، اقوام و ... خیلی کمتر شده.
- احساس دل‌تنگی می‌کنم(برای روزهایی که گذشت).
- شاکي بودن دوستانم بخاطر تضعیف ارتباطم با آنها.

مفهومی «بهبود وضعیت سلامت» و «تحلیل وضعیت سلامت» شد. تمامی مشارکت کنندگان در پژوهش، تجربه تغییرات در وضعیت سلامت جسمانی را داشتند. در همه موارد افرادی که با آنها مصاحبه شده بود هم از جنبه های مثبت و هم از جنبه های منفی تغییرات در وضعیت سلامت جسمانی خود صحبت می‌کردند؛ به صورتی که در بسیاری از موارد، پا سخگوها اعلام داشته اند که بعد از پذیرش حضانت فرزند از نظر سلامت جسمی بهبود یافته اند و عده ای نیز در اثر افزایش استرس و دغدغه فرصت رسیدگی به وضعیت سلامت جسمانی خود را ندارند و وضعیت سلامت آنها رو به تحلیل بوده است. با نظر به روند انجام مصاحبات در تمامی مفاهیم و تم‌ها، اشباع نظری به دست آمد که در زیر به نمونه های از مصاحبات انجام شده که در بردارنده توضیحات فوق می باشد، اشاره شده است:

وضعیت سلامت جسمی

سلامت به عنوان مهمترین شاخصه زندگی اجتماعی شامل تأمین رفاه کامل جسمی و روانی و اجتماعی انسان است. بنا بر تعریف سازمان بهداشت جهانی، سلامت به منزله نداشتن هیچ گونه مشکل روانی، اجتماعی، اقتصادی و سلامت جسمانی برای هر فرد جامعه است. در میان همه اقشار جامعه، سلامت زنان و دختران یکی از مهم ترین مسائل در زندگی زنان است؛ چرا که زنان باید به سلامت خود اهمیت بدهند تا بتوانند سلامت دیگر اعضای خانواده را تضمین کنند. در همین راستا داده های حاصل از متن مصاحبه نشان می‌دهد که پذیرش حضانت فرزند توسط دختران مجرد بر وضعیت سلامت جسمانی آنها به عنوان یکی از شاخص های عینی کیفیت زندگی تأثیر گذار بوده است. بر اساس تحلیل مصاحبه های انجام شده در این بخش، اصلی ترین مقوله مستخرج از یافته‌ها «وضعیت سلامت جسمانی» بود که خود شامل دو برچسب

جدول ۵. کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی کدهای مفهومی برای مقوله وضعیت سلامت جسمی

مقوله اصلی	کدهای مفهومی	کدهای ثانویه
		جنبه مثبت:
		-مثل قبل ورزش می‌کنم و سالمم.
		- پراورژی هستم.
		-احساس سلامتی و سرزندگی بیشتری دارم.
		-دردهای جسمانی ام کمتر شده.
		-بیشتر از قبل به سلامت جسمیم توجه دارم.
		-مدام چکاپ می‌دهم.
		-در اولویت بودن سلامت جسمی خودم و دخترم.
		جنبه منفی:
		- ضعف بدنی و لاغر شدن در اثر استرس.
		-احساس خستگی.
		-کاهش وزن در اثر افزایش دغدغه های فکری.
		- کاهش وزن در اثر افزایش فعالیت جسمانی.
		نبود فرصت کافی برای ورزش.
		-تغذیه ام کم شده.
		-عدم فرصت کافی برای چکاپ دادن.
		-عدم فرصت برای مراجعه به دندانپزشکی.
وضعیت سلامت جسمی	بهبود وضعیت سلامت	تحلیل وضعیت سلامت

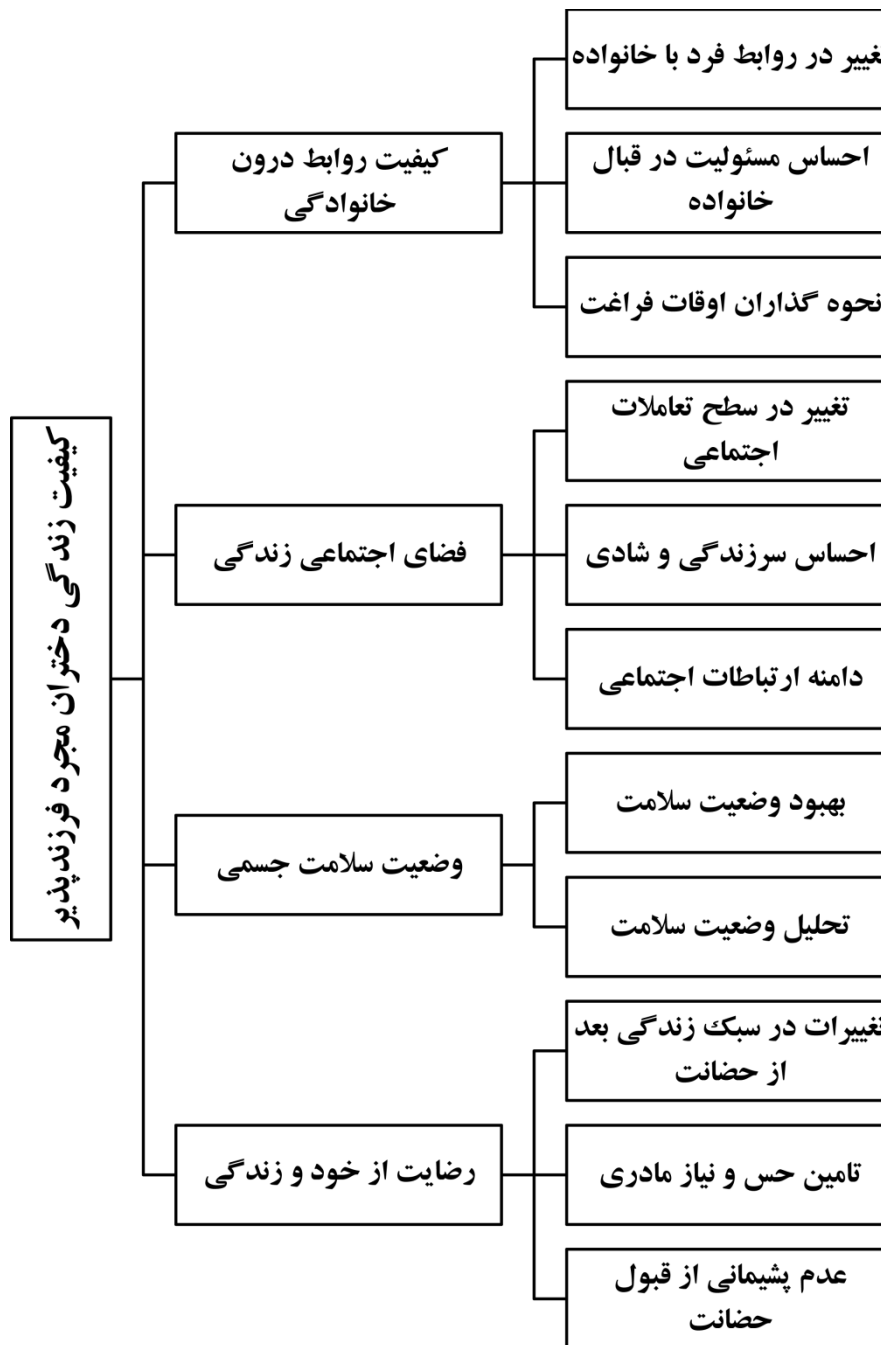
سه برجسب مفهومی «تغییرات در سبک زندگی بعد از حضانت»، «تامین حس و نیاز مادری» و «عدم پشیمانی از قبول حضانت» شد. تمامی مشارکت کنندگان در پژوهش، تجربه تغییرات در سبک زندگی و تامین حس مادری و رضایت از پذیرش حضانت را داشتند؛ در بسیاری از موارد افرادی که با آن‌ها مصاحبه شده بود از تغییرات در سبک زندگی همچون «لذت بخش شدن زندگی، افزایش احساس خوشبختی و مسئولیت و استقلال، افزایش آرامش و نظم و توانمندی و اعتماد به نفس و در نهایت رضایت از شرایط کنونی زندگیشان» و از تامین نیاز مادری خود «با هدف کمک و دادن عشق و در نهایت قوت گرفتن حس مادری» و در نهایت احساس رضایت و عدم پشیمانی از پذیرش حضانت سخن گفته‌اند. با توجه به روند انجام مصاحبات در تمامی مفاهیم و تم‌ها، اشباع نظری به دست آمد که در زیر به نمونه‌های از مصاحبات انجام شده که در بردارنده توضیحات فوق می باشد، اشاره شده است:

رضایت اجتماعی
رضایت اجتماعی تعیین کننده اصلی رضایت از زندگی است و رضایتمندی شهروندان نتیجه کل نظام اجتماعی است. رضایت اجتماعی شاخص‌های زیادی دارد و رضایت اجتماعی نتیجه ارتقای شاخص‌ها و فعالیت‌های همه حوزه‌های نظام اجتماعی است. امروزه رضایت اجتماعی در اقشار مختلف وضعیت متفاوتی دارد و بر اساس گزارش توسعه انسانی سازمان ملل، سطح رضایتمندی زنان ایران از زندگی نسبت به متوسط این رقم در سطح کلی ایران را بیشتر دانسته و نمره ایران در شاخص رضایتمندی زنان را ۸/۵ اعلام کرده است [۲۵]. در همین راستا داده‌های حاصل از متن مصاحبه نشان می‌دهد که پذیرش حضانت فرزند توسط دختران مجرد بر سطح رضایت آن‌ها از خود و زندگیشان به عنوان یکی از شاخص‌های ذهنی کیفیت زندگی تاثیرگذار بوده است. بر اساس تحلیل مصاحبه‌های انجام شده در این بخش، اصلی‌ترین مقوله مستخرج از یافته‌ها «رضایت از خود و زندگی» بود که خود شامل

جدول ۶. کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی کدهای مفهومی برای مقوله رضایت از خود و زندگی

مقوله اصلی	کدهای مفهومی	کدهای ثانویه
		<ul style="list-style-type: none"> -رضایت از تغییر سبک زندگی. - لذت بخش شدن زندگی. -افزایش احساس خوشبختی. -افزایش احساس مسئولیت و استقلال -افزایش نظم و توانمندی. -افزایش آرامش در زندگی. -رضایت از شرایط کنونی. -افزایش اعتماد به نفس.
	تغییرات در سبک زندگی بعد از حضانت	<ul style="list-style-type: none"> -قصدم کمک و دادن عشق بود ولی بعد از مدتی حس مادری در من بوجود آمد. -احساس می‌کنم دختر واقعی ام است. -به حس مادری من قوت بخشیده. -حضور فرزندم در زندگیم هدیه خداوند بود وشکرگذارش هستم.
	رضایت از خود و زندگی	<ul style="list-style-type: none"> -هدفم دستگیری بوده و از این بابت خوشحالم. - دخترم آنچه را که به دنبالش بودم به من داد. -با وجود استرس و ناراحتی در تربیت فرزندم هیچ وقت پشیمان نشده‌ام. -اگر زمان به عقب برگردد دوباره کودکی را به حضانت قبول می‌کنم. -وقتی فکر می‌کنم که تمامی متعلقات من از آن دخترم است خوشحال می‌شوم. -با آگاهی کامل انتخاب کردم.
	تامین حس و نیاز مادری	
	عدم پشیمانی از قبول حضانت	

در نهایت مدل کیفی استخراج شده به شکل زیر ارائه شده است.

نمودار ۱. مدل کیفی استخراجی پژوهش

نتیجه گیری

نهاد خانواده با اصالت ترین نهادهای اجتماعی است که از دیرباز نه تنها از درجه اهمیت آن کاسته نشده، بلکه هر روز و هر دوره مهمتر و کاربردی تر جلوه می نماید. در حوزه های علمی و پژوهشی نیز این نهاد مورد توجه متفکران، پژوهشگران و متخصصان مختلف علوم انسانی از دیدگاه های متفاوت است. والدین با قبول نقش سرپرست خانواده در این نهاد تاثیر گذار، اولین معلمان بشری بشمار می روند که از یک سو بر اساس نوع رابطه با فرزندان بیشترین تاثیر را بر شکلگیری شخصیت روانی، اجتماعی و فرهنگی آنها داشته و از سوی دیگر به صورت غیر مستقیم جامعه را متاثر از نوع روابط و فرهنگ خود می کنند؛ با توجه به نقش نهاد

خانواده در جامعه پذیری، فرهنگ پذیری و تربیت و رشد کودکان و نوجوانان، می توان گفت که کودک در محیط و فضای خانوادگی سالم، بهتر رشد کرده و تکامل و تعالی می یابد. البته امروزه همه کودکان وضعیت مشابهی ندارند و برخی از آنها حتی فاقد خانواده هستند. برخی از این کودکان به دلایلی همانند فوت والدین، طلاق، اعتیاد، حوادث و... بدون سرپرست هستند؛ باید بر اساس قانون اساسی کشور توسط دولت ها مورد حمایت قرار گیرند. برخی حمایت های دولتی هم در کشور صورت گرفته، اما کافی به نظر نمی رسد. بر همین اساس لازم است تا فرزندپذیری به عنوان یک فرهنگ مقبول، سبکی از زندگی اقشار برخوردار جامعه شود. بنابراین این پژوهش تجربه زیسته زنان مجرد بالای ۳۰ سال از

باشد. هر چند تعاریف علمی کیفیت زندگی ترکیبی از اجزا و ابعاد عینی و ذهنی می‌دانند، اما فرایند فرزندپذیری به طور مستقیم بر هر دو بعد تاثیر می‌گذارد. از آنجا که فرزندپذیری راهبردی برای برقراری ارتباط با دنیای مادرانه و ارتباطات اجتماعی گسترده‌تر است، می‌توان گفت که فرزندپذیری با تامین نیازهای عاطفی، شناختی و هنجاری بر کیفیت زندگی دختران مجرد اثر می‌گذارد؛ چرا که از طریق ارضای حس مادرانه در کیفیت زندگی آنها تغییراتی را ایجاد می‌کند و نتایج این پژوهش این تغییرات ایجاد شده را در قالب مولفه‌هایی به تصویر کشیده است.

References

1. Alami Tameh, Hassan. (2012). *Adoption in Islam*, Publishing Organization, Institute of Islamic Culture and Thought, Tehran.
2. Al-Azhari, Abi Mansour Muhammad bin Ahmad. (1422 AH). *Dictionary of the word of religion*; Riyadh Zaki's Research, Volume 1, Lebanese Introductory Publications, Beirut.
3. Baden, A.L; Gibbons, J.L; Wilson, S.L; Mc Ginnis, H. (2013). *International Adoption: Counseling and the Adoption Triad*, *Adoption Quarterly*, 16 (3-4) (2013), pp. 218-237, 10.1080/10926755.2013.794440.
4. Bergsund, Hans Bugge; Drozd, Filip; Hansen, Marit Bergum; Jacobsen, Heidi. (2018). *Pre-adoption training: Experiences and recommendations from adoptive parents and course trainers*, *Children and Youth Services Review*, Volume 95 December 2018, Pages; 282-289.
5. Blackstone, Erwin A.; Buck, Andrew J.; Hakim, Simon; Spiegel, Uriel. (2008). *Market segmentation in child adoption*, *International Review of Law and Economics*, Volume 28, Issue 3 September 2008, Pages 220-225.
6. Bussinger, Rebecca Valadão; Elisa Avellar, Merçon-Vargas; Nascimento, Danielly Bart; Maria Rosa, Edinete. (2018). *What characteristics are accepted in the child by Brazilian adoption applicants? A latent class analysis*, *Children and Youth Services Review*, Volume 95 December 2018 Pages 125-133.

سبک زندگی ناشی از فرزندپذیری به تحلیل گذاشته و نتایج کیفی آن نشان داده که مولفه‌های سبک زندگی زنان مجرد بالای ۳۰ سال که اقدام به فرزندپروری کرده‌اند چگونه شکل می‌گیرد. یافته‌های کیفی پژوهش نشان داده که تحلیل ۲۰ مصاحبه عمیق از دختران مجرد بالای سی سال به استخراج یازده مقوله فرعی و چهار مقوله اصلی منجر شده است. مقولات اصلی به همراه زیر مجموعه‌های آنها شامل: کیفیت روابط درون خانوادگی (تغییر در روابط فرد با خانواده؛ احساس مسئولیت در قبال خانواده؛ نحوه گذاران اوقات فراغت)؛ فضای اجتماعی زندگی (تغییر در سطح تعاملات اجتماعی، احساس سرزندگی و شادی، دامنه ارتباطات اجتماعی)؛ وضعیت سلامت جسمی (بهبود وضعیت سلامت، تحلیل وضعیت سلامت) و رضایت از خود و زندگی (تغییرات در سبک زندگی بعد از حضانت، تامین حس و نیاز مادری، عدم پشیمانی از قبول حضانت) بوده است. بنابراین نتایج گویای این واقعیت است که دختران دارای تجربه زیسته فرزندپذیری عموماً سبک زندگی متفاوتی را تجربه کرده‌اند که مولفه‌های این سبک زندگی با معمول آن در جامعه دارای تفاوت است. در اولین بحث کیفیت روابط درون خانوادگی از این پدیده فرزندپذیری به شدت تاثیر پذیرفته و بنابر اذعان مشارکت کنندگان کیفیت روابط درون خانوادگی تغییرات مبنایی را تجربه کرده است. در بعد فضای اجتماعی زندگی هم از لحاظ تعاملات و هم از بعد احساس تغییرات ملموسی ایجاد شده است. به باور مشارکت کنندگان حضور فرزند در زندگی هر یک از آنها علاوه افزایش شادی و نشاط خانواده توانسته سطح تعاملات بین افراد را توسعه دهد. وضعیت سلامت جسمی نیز از مهمترین شاخص کیفیت زندگی است در اثر پذیرش حضانت کودکان برای دختران مجرد بالای سی سال تغییرات کیفی محسوسی را باعث شده است. در استناد بر این ادعا اغلب مشارکت کنندگان در این بحث که بهبود وضعیت سلامت آنها با فرزندپذیری روند رو به رشدی داشته، هم داستان هستند. در نهایت با توجه به تمام محاسنی که این پدیده برای جامعه و افراد آن دارد؛ رضایت از خود و زندگی در اثر فرزندپذیری بخش لاینفک سبک زندگی دختران مجرد می‌شود و آنها ضمن تامین برخی نیازهای درونی خود حسی از رضایت را تجربه می‌کنند که هیچ‌گونه پشیمانی در قبال آن ندارند. در کل فرزندپذیری دارای اثری مثبت و دو سویه است. در گام اول زندگی دختران که با خطراتی مثل افسردگی و بی‌انگیزگی مورد تهدید است خنثی می‌شود و سبک زندگی جدیدی که سرشار از نشاط و شادی برای آنها به ارمغان می‌آید. دختران مجرد با این کار صاحب خانواده‌ای می‌شوند که محصول حس انسان دوستی و مسئولیت‌پذیری آنهاست. در سویی دیگر که بسا اهمیت آن دوچندان است، آینده کودکانی ساخته می‌شود که بدون وجود چارچوبی مانند خانواده احتمال تباهی آن به مراتب بیشتر از سعادتش بود. دختران مجرد بالای سی سال با قبول این مسئولیت انسانی و اجتماعی بزرگ خدمت ارزنده‌ای به نسل‌های آینده نموده‌اند و زندگی‌هایی را نجات داده‌اند. همچنین پذیرش حضانت ناخودآگاه بر تمامی جنبه‌های زندگی دختران موثر واقع می‌شود و این روند می‌تواند در بالا بردن سطح کیفیت زندگی آنها مثمر‌تر

16. Jafari Langroudi, Mohammad Jafar (1996). *General Introduction to Law*, Ganj-e-Danesh Library, Tehran.
17. Jafari Langroudi, Mohammad Jafar. (2006). *Legal Terminology*, Knowledge Activity, Tehran. volume 1.
18. Javadi, Seyed Moin; Fathi, Saboor. (2015). *Custody and claims law*, Majd Publications, Tehran.
19. Khun, Channary; Lahiri, Sajal. (2017). The economics of international child adoption: An analysis of adoptions by U.S. parents, *The Quarterly Review of Economics and Finance*, Volume 64 May, Pages 22-31.
20. Lee, B.R. Kobulsky, J.M. Brodzinsky, D. Barth, R.P. (2018). Parent perspectives on adoption preparation: Findings from the modern adoptive families project, *Children and Youth Services Review*, 85 (2018), pp. 63-71, 10.1016/j.chilyouth.2017.12.007
21. Mahmoudian, Hussein. (2004). The age of marriage is increasing and factors are supporting it. *Journal of Social Sciences*. No. 24.
22. Razzaqi, Reza. (2006). *Abstract about adoption*, first edition, Tehran, General Department of Public Relations, Welfare Organization.
23. Taheri Nia, Ahmad. (2004). Research on child custody. *Jurisprudence*, 11 (41): 61-136.
24. U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs. (2018). *Adoption Statistics*, Available at: https://travel.state.gov/content/travel/en/Intercountry-Adoption/adopt_ref/adoption-statistics.html (2018), Accessed 10th Jan 2018.
25. UN Human Development Report (2018). *Human Development Indices and Indicators*, United Nations Development Programme. <http://hdr.undp.org/en/data>
7. Dekhoda, Ali Akbar. (1998). *Dictionary of Dekhoda*, Faculty of Literature and Humanities, University of Tehran.
8. Dekhoda, Ali Akbar. (2002). *Dictionary Dekhoda*. Volume 14, New Course, Tehran: Tehran University Press.
9. Emami, Assadollah. (2004). Paper on the legal status of adoption in Iran; *Journal of Quarterly, Humanities*, No. 2.
10. Gager, K. E. (1996). *Blood Ties and Fictive Ties: Adoption and Family Life in Early Modern France*, Princeton: Princeton University Press, P29.
11. Goldberg, Abbie E.; Tornello, Samantha; Farr, Rachel; Smith, JuliAnna Z.; Miranda, Liam. (2020). Barriers to adoption and foster care and openness to child characteristics among transgender adults, *Children and Youth Services Review*, Volume 109 February 2020, Article 104699.
12. Groza, Victor; Ryan, Scott D. (2002). Pre-adoption stress and its association with child behavior in domestic special needs and international adoptions, *Psych neuroendocrinology*, Volume 27, Issues 1–2 January–February 2002, Pages; 181-197.
13. Habibi Tabar, Javad. (2004). *Step by step with family law*, Qom, step by step publication, second edition.
14. Hegar, Rebecca L.; Verbovaya, Olga; Watson, Larry D. (2015). Child fatality in Intercountry adoption: What media reports suggest about deaths of Russian children in the U.S., *Children and Youth Services Review*, Volume 55, August 2015, Pages; 182-192.
15. Izadifard, Ali Akbar; Firoozjaei Literary, Razzaq; Morteza, Ahmad; Zarei, Mohammad Mehdi. (2016). Requesting Wages for Custody from the Perspective of Islamic Jurisprudence, *Women and Family Studies*, 4 (1): 35-62. doi: 10.22051 / jwfs.2016.2339